

2101002501040041
EXAMINATION NOVEMBER 2024
BACHELOR OF ARTS (EXTERNAL) FIRST YEAR
SANSKRIT - I - LEVEL 4

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS
(EXTERNAL) FIRST YEAR**

b. Name of the Subject : **SANSKRIT - I - LEVEL 4**

c. Subject Code No : **2101002501040041**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) ગુજરાતી વાક્યોના સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.

10

Translate Gujarati sentences into Sanskrit.

1. પોપટ રમણીય પક્ષી છે.
A parrot is a charming bird.
2. કબૂતર ફાળો અને ધાન્યના કાનો ખાય છે.
A Pigeon eats fruits and corn seeds.
3. સૂર્યના ઉદય અને અસ્ત સમયે આકાશ લાલ હોય છે.
The sky becomes red at sunrise and at sunset.
4. કાગળો ચતુર પક્ષી છે.
A crow is a clever birds.
5. સવારે છ વાગે સૂર્યોદય થાય છે.
There is sunrise at six o'clock.
6. કબૂતર ગામમાં અને નગરમાં રહે છે.
A pigeon lives in a village on in city.

7. હંસ સફેદ છે, બગલો સફેદ છે.
A swan is white, a crane is white.
8. વૃક્ષો પરોપકાર માટે ફળો આપે છે.
Trees bear fruits out of an obligation.
9. હે ભાસ્કર અમારા પર પ્રસન્ન થાઓ.
Oh Bhaskar be favorable to me.
10. તળાવ તીરે એક વૃક્ષ છે.
There is a tree on the bank of a pond.

(B) સંસ્કૃત ગદ્યખંડોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો (૨ માંથી ૧)

10

Translate any one of the following.

1. શુક્રઃ ગ્રામે નગરે ચ વસતિ । તસ્ય વર્ણઃ હરિતઃ અસ્તિ । તસ્ય મુખં ચમ્બુઃ અસ્તિ । તસ્ય ચમ્બોઃ વર્નાઃ રક્તઃ અસ્તિ । શુકસ્ય ગ્રીવા કૃષ્ણા ભવતિ । શુકાય ફલાની ધાન્યબીજાની ચ રોચન્તે । બાલેભ્યઃ શુકઃ અધિકમા રોચન્તે । જનાઃ શુકાન પગ્જરેશુ પાલયન્તી । પંજરસ્થાઃ શુકાઃ જનાનામ સુવચનાની દુર્વચનાનિ ચ અનુપઠન્તિ । સજ્જનાનામ પઙ્ડિતાનામ ચ ગૃહેષુ તે શુકાઃ સુવચનાનિ અનુપઠન્તિ ।
2. કાલાન્તરે એકદા કપોતઃ વૃક્ષસ્ય શાખાયામ ઉપવિશતિ । તદા એકઃ વ્યાધઃ તત્ર આગચ્છતિ કપોતમ ચ પશ્યતિ । સઃ વ્યાધઃ તસ્ય વધાય કપોતમ પ્રતિ બાણમ લક્ષ્યમ કરોતિ તદા પિપીલિકા વ્યાધમ દશતિ । દંશસ્ય પીડયા વ્યાધસ્ય બાણઃ લક્ષ્યાત સ્ખલતી । તતઃ કપોતઃ શાખાયાઃ ઉત્પતતિ અન્યત્ર ચ ગચ્છતિ । એવમ પિપીલિકા કપોતસ્ય પ્રાણન રક્ષતિ । પિપીલિકા પ્રત્યુપકારેણ કૃત્વ ભવતિ ।

Q.2 (A) અનુવાદ કરો (૪ માંથી ૨)

10

Translate any two of the following.

- (1) કૈકેયી ત્વબ્રવીત્કુબ્જા કય્યીત્ક્ષેમ ન મન્થરે ।
વિષ્ણવદના હિ ત્વા લક્ષ્યે ભૃશદુઃખિતામ ॥
- (2) ગોપ્તા હિ રામ સૌમિત્રિર્લક્ષ્મણ યાપી રાઘવઃ ।
અશ્વિનોરિવ સુભ્રાત્રા તયોર્લોકિષુ વિશ્રુતમ ॥

- (3) सन्ति में कुराला वैधा अभितुष्टश्च सर्वशः ।
सुखिता त्वा करिष्ती व्याधिमाचाक्ष्व भामिनि ॥
- (4) धर्मबन्धने बद्धोडस्मि नष्ट च मामा चेतना ।
ज्येष्ठ पुत्र प्रिय राम द्रुष्टुमिच्छामी धार्मिकम् ॥

(B) ससंदर्भ समझावो (४ मांथी २)

10

Explain with Translate any two of the following.

- (1) धर्मवादी शठो भर्ता श्लक्ष्मवादी च दारुणः ।
शुद्धाभावे न जानीषे तेनैवमतिसधिता ॥
- (2) बाल एव हि मातुल्यं भरतो नायितास्त्वया ।
संनिकर्षाच्य सौहार्द ज्ञायते स्थावारेष्वपि ॥
- (3) यौ तौ देवासुरे युद्धे वरौ दशरथोडददात ।
तौ स्मास्य महाभागे सोडर्थो मा त्वातिक्रमेत ॥
- (4) सुमंत्रश्चिन्तयामास तवरितश्योदितः तया ।
व्यक्त रामोऽभिषेकार्थमिहांयास्यति धर्मवित ॥

Q.3 (A) अनुवाद करो. (४ मांथी २)

10

Translate any two of the following.

- (1) अवैमी ते सारमतः खलु त्वा कार्ये गुरुयात्मसम नियोक्ष्ये ।
व्यदिश्यते भूधरतामवेक्ष्य कृष्णेन देहोध्वाहनाय शेषः ॥
- (2) ददौ रसात्पडकजरेणुगन्धि गजाय गंदूषजल करेणुः ।
अर्धेपभूक्तेन बिसेन जाया सभावयामास रथाडगनामा ॥
- (3) पर्यडकबन्धस्थिरपूर्वकायमृज्वायत सनमितोभयासम ।
उतानपाणीद्वयसनिवेशात्प्रफुलराजीवमिवाडकमध्ये ॥
- (4) क्रोध प्रभो संहर संहरेति यावदगिरः स्वे मरुता चरन्ती ।
तावत्स वहिनर्भवनेत्रजन्मा भस्मावशेशमदन चकार ॥

(B) ससंदर्भ समजावो (४ मांथी २)

10

Explain with Translate any two of the following.

- (1) अध्यापितस्योशनसापि नीति प्रयुक्तरागप्रणिधिर्द्वेषस्ते ।
कस्यार्थधर्मो वाद पीडयामि सिन्धोस्तटावोध इव प्रवृद्धः ॥
- (2) तपस्विनः स्थाणुवनौक सस्तामाकालिकी वीक्ष्य मधुप्रवृत्तिम ॥
प्रयत्नसंस्तम्भीताक्रीयाणा काठचिदीश मनशा बभूवुः ॥
- (3) स्मरस्तयाभूतमयुगमनेत्र पश्यन्नदूरान्मनसाप्यधृश्यम ।
नालक्ष्यत्साधवससन्नहस्तः स्तस्त शर चापमापी स्वहस्तात ॥
- (4) प्रतिग्रहीतु प्राणयिप्रियत्वात्रिलोचनस्तामुपचक्रमे च ।
समोहन नाम च पुष्पधन्वा धनुष्यमोड़ समाधत बाणम ॥

Q.4 रामायणं 'आदिकाव्य' तरीके मूल्यांकन करो.

20

Evaluate Ramayana as Adikavya

अथवा/OR

महाकाव्यं स्वरूप समजावी 'कुमारसंभवम' नो साहित्य प्रकार नक्की करो.

20

Explain form of the epic and evaluate 'कुमारसंभवम' literary form.

Q.5 टूंकनोध (४ मांथी २)

20

Write critical notes on (Any two)

- (1) वाल्मिकी विषयक दंतकथाओ
Legends relating to Valmiki
- (2) कैकेयीनुं भोणपण
Innocence of Kaikayi
- (3) कुमारसंभवम नुं शीर्षक
Justify the title if Kumarsambhavam
- (4) ध्यानस्थ शिवनुं वर्णन
Description of Lord shiva in meditation.
